

หลักสูตรทันตบุคลากร กรมแพทย์ทหารเรือ

พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรทันตบุคลากร กรมแพทย์ทหารเรือ

(Naval Dental Personnel Program)

๒. ชื่อประกาศนียบัตร : ประกาศนียบัตรหลักสูตรทันตบุคลากร

(Certificate in Naval Dental Personnel Program)

๓. หลักการและเหตุผล

กองทัพเรือมอบหมายภารกิจให้กรมแพทย์ทหารเรือ ในการดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพของกำลังพลและครอบครัว เพื่อให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ มีขวัญและกำลังใจที่ดี รวมทั้งประชาชนทั่วไปสามารถใช้บริการทางการแพทย์ของกองทัพเรือได้

งานทันตกรรมเป็นบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อความต้องการของข้าราชการและครอบครัว โดยมีผู้มารับบริการจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่จำนวนบุคลากรโดยเฉพาะทันตแพทย์ ยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับการให้บริการ ประกอบกับแนวนโยบายการพัฒนาและการรับรองคุณภาพสถานพยาบาล การตรวจสอบคุณภาพและสิทธิผู้ป่วย ตลอดจนในปัจจุบันมีกฎหมาย ที่มีบทบัญญัติในการคุ้มครองผู้รับบริการชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในสังคม ทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรดังกล่าว ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

ศูนย์ทันตกรรมกรมแพทย์ทหารเรือ มีหน้าที่ในการบริหารและพัฒนากำลังพลสายทันตกรรม โดยมีหน่วยทันตกรรมขึ้นตรงทำหน้าที่ให้บริการทั้งในโรงพยาบาลของกรมแพทย์ทหารเรือ และหน่วยแพทย์ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ ซึ่งบางหน่วยจำเป็นต้องใช้บุคลากรสายแพทย์ ที่ผ่านการอบรมความรู้พื้นฐานทางทันตกรรม ทำหน้าที่แทนทันตแพทย์ในการดูแลปัญหาทันตสุขภาพและช่องปาก ดังนั้นศูนย์ทันตกรรมฯ จึงกำหนดแนวทางที่จะพัฒนาทันตบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว และได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมความรู้และทักษะของผู้ปฏิบัติในแนวทางเชิงรุก เน้นด้านการป้องกัน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มารับบริการ และบรรลุถึงภารกิจของกรมแพทย์ทหารเรือ

๔. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร: เพื่อให้ผู้สำเร็จการอบรม

๔.๑ มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการบริการทางทันตกรรม และการส่งเสริมสุขภาพ

๔.๒ มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านธุรการ ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง การจัดการเครื่องมือและวัสดุทางทันตกรรม รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลและทำสถิติของหน่วยทันตกรรม

๔.๓ มีทัศนคติที่ดี และตระหนักถึงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาล และ/หรือในหน่วยแพทย์ ที่ไม่มีทันตแพทย์ประจำ

๔.๔ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม :

๕.๑ เป็นข้าราชการเหล่าทหารแพทย์ ชั้นยศ จ.อ. ถึง ร.อ.

๕.๒ สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนพยาบาล กองการศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ

๕.๓ ปฏิบัติงานในสายทันตกรรม

๕.๔ มีความประพฤติดีและได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด

๕.๕ มีสุขภาพแข็งแรงและไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการอบรม

๕.๖ บุคคลที่กรมแพทย์ทหารเรือพิจารณาเห็นสมควรให้เข้ารับการอบรม

๖. ระบบการศึกษาอบรม :

๖.๑ จัดการอบรมแบบหน่วยกิต ประกอบด้วย

๖.๑.๑ ภาคทฤษฎี ได้แก่ การบรรยาย การสาธิต และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๖.๑.๒ ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติงานในห้องทดลอง/ปฏิบัติการ และหน่วยปฏิบัติงาน

๖.๑.๓ การศึกษาดูงานนอกหน่วย และ/หรือ การบรรยายพิเศษ

๖.๒ การคิดหน่วยกิต

๖.๒.๑ การบรรยาย หรือ อภิปรายในภาคทฤษฎี ๑๖ ชั่วโมง คิดเป็น ๑ หน่วยกิต

๖.๒.๒ การฝึกปฏิบัติงานในห้องทดลอง/ปฏิบัติการ ๓๒ ชั่วโมง คิดเป็น ๑ หน่วยกิต

๖.๒.๓ การฝึกปฏิบัติงานในหน่วยปฏิบัติงาน ๖๔ ชั่วโมง คิดเป็น ๑ หน่วยกิต

๗. ระยะเวลาการอบรม : ๑๒ สัปดาห์

๘. วิธีดำเนินการอบรม :

๘.๑ จัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในวันราชการ สัปดาห์ละ ๕ วัน ระยะเวลา ๐๘๐๐ - ๑๖๓๐

๘.๒ การศึกษาดูงานนอกหน่วย และ/หรือการบรรยายพิเศษ พิจารณาตามความเหมาะสม

๙. สถานที่อบรม :

๙.๑ การเรียนการสอนภาคทฤษฎีใช้สถานที่กองวิทยาการ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ และ ศูนย์ทันตกรรม กรมแพทย์ทหารเรือ

๙.๒ การเรียนการสอนภาคปฏิบัติใช้สถานที่ ศูนย์ทันตกรรม กรมแพทย์ทหารเรือ และโรงพยาบาลต่างๆ ของ กรมแพทย์ทหารเรือ

๙.๓ การศึกษาดูงานนอกหน่วยใช้สถานที่ โรงพยาบาลของทางราชการ และ/หรือเอกชน ตามความเหมาะสม

๑๐. คะแนนประจำตัวผู้เข้ารับการอบรม :

เป็นไปตามระเบียบกองทัพเรือ ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐ และระเบียบกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ว่าด้วยคะแนนประจำตัวนักเรียนทหาร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๑. การวัดและประเมินผลการอบรม :

๑๑.๑ วิธีการวัดและประเมินผลประกอบด้วย

- ๑๑.๑.๑ การสอบข้อเขียน
- ๑๑.๑.๒ ผลการฝึกปฏิบัติงาน
- ๑๑.๑.๓ คุณภาพของงานที่มอบ

๑๑.๒ อื่นๆ เป็นไปตามระเบียบกองทัพเรือ ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐ และระเบียบกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ว่าด้วยการดำเนินการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมิได้จัดการศึกษาเป็นภาค พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑

๑๒. การตัดสินผลการอบรม :

๑๒.๑ ผู้ที่สำเร็จการอบรม จะต้องผ่านเกณฑ์ ดังนี้

- ๑๒.๑.๑ มีเวลาเรียนรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๑๒.๑.๒ มีเวลาเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๑๒.๑.๓ สอบได้หน่วยกิตครบตามที่กำหนดในหลักสูตร
- ๑๒.๑.๔ สอบรายวิชาได้ระดับคะแนนตั้งแต่ ๑.๐ ขึ้นไป
- ๑๒.๑.๕ ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐ ขึ้นไป
- ๑๒.๑.๖ มีคะแนนประจำตัวนักเรียนทหาร ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐

๑๒.๒ เจ้ากรมแพทย์ทหารเรือ เป็นผู้ตัดสินผลการอบรม

๑๒.๓ อื่นๆ เป็นไปตามระเบียบกองทัพเรือ ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐ และระเบียบกรมยุทธศึกษาทหารเรือ ว่าด้วยการดำเนินการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมิได้จัดการศึกษาเป็นภาค พ.ศ. ๒๕๔๘ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑

๑๓. โครงสร้างหลักสูตร :

๑๓.๑ หมวดวิชาหลักมี ๙ วิชา จำนวนหน่วยกิต ๑๔ หน่วยกิต สำหรับหมวดวิชาสัมพันธ์กับวิชาหลักไม่มี

๑๓.๒ เลขแสดงจำนวนหน่วยกิตและชั่วโมง

- เลขนอกวงเล็บ บอกจำนวนหน่วยกิต
- เลขในวงเล็บหลักที่ ๑ บอกจำนวนชั่วโมงการศึกษาภาคทฤษฎี
- เลขในวงเล็บหลักที่ ๒ บอกจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติหรือทดลองในห้องปฏิบัติการ
- เลขในวงเล็บหลักที่ ๓ บอกจำนวนชั่วโมงการฝึกประสบการณ์ในหน่วยงาน

๑๓.๓ ชื่อวิชาหลักและหน่วยกิต

- ความรู้พื้นฐานทางทันตกรรม (Basic dental knowledge) ๑ (๑๖ - ๐ - ๐)
- การบริการทางทันตกรรมเบื้องต้น (Primary Dental Health Service) ๒ (๓๒ - ๐ - ๐)

- เครื่องมือทันตกรรม (Dental Equipment)	๑ (๘ -๑๖ - ๐)
- ทันตรังสี (Dental Roentgenology)	๑ (๘ -๑๖ - ๐)
- การบริหารงานทันตกรรม (Dental Administration)	๓ (๔๐-๑๖ - ๐)
- สารสนเทศงานทันตกรรม (Dental Information)	๑ (๑๖ -๐ - ๐)
- หลักและวิธีการสอน (Teaching Technique)	๑ (๑๖ -๐ - ๐)
- ฝึกปฏิบัติทางทันตกรรม (Dental Health Service Practice)	๑ (๐ - ๐ - ๖๔)
- ทันตสาธารณสุขสำหรับบุคลากรด้านสุขภาพ (Dental Public Health for Health Personnel)	๓ (๓๒ -๐ -๖๔)

รวม ๑๔ (๑๖๘-๔๘- ๑๒๘)

๑๔. คำบรรยายรายวิชา

๑๔.๑ ความรู้พื้นฐานทันตกรรม (Basic dental knowledge) ๑ (๑๖ -๐ - ๐)

ศึกษาเกี่ยวกับกายวิภาคศาสตร์ของศีรษะ คอ ฟัน และการเจริญของฟัน การควบคุมและป้องกันการติดเชื้อ การช่วยฟันคุดขึ้นชีพ ตลอดจนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านทันตกรรม

๑๔.๒ การบริการทางทันตกรรมเบื้องต้น (Primary Dental Health Service) ๒ (๓๒ - ๐- ๐)

ศึกษาความรู้ทางทันตกรรมที่เกี่ยวกับ พยาธิสภาพของโรค แนวทางการป้องกันและรักษา

๑๔.๓ เครื่องมือทันตกรรม (Dental equipment) ๑ (๘ - ๑๖- ๐)

ศึกษาเครื่องมือและวัสดุทันตกรรมชนิดต่าง ๆ รวมทั้งการเตรียม การใช้ การปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงขั้นต้น

๑๔.๔ ทันตรังสี (Dental Roentgenology) ๑ (๘ -๑๖ - ๐)

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการถ่ายภาพรังสีทางทันตกรรม เครื่องมือและอุปกรณ์ อันตรายจากรังสีเอกซเรย์และวิธีการป้องกัน เทคนิคการถ่ายภาพรังสีบริเวณศีรษะ ใบหน้าและในช่องปากแบบต่างๆ เพื่อประกอบการรักษาทางทันตกรรมแบบต่างๆ

๑๔.๕ การบริหารงานทันตกรรม (Dental Administration) ๓ (๔๐ ๑๖ ๐)

สายการบังคับบัญชาและการจัดหน่วยทางด้านทันตกรรม งานธุรการการเขียนหนังสือราชการ งานพัสดุและส่งกำลังบำรุงสายแพทย์ด้านทันตกรรม

๑๔.๖ สารสนเทศงานทันตกรรม (Dental Information Technology) ๑ (๘ -๑๖ - ๐)

ระบบงานสถานพยาบาลปฐมภูมิกองทัพเรือ การลงรหัสโรคและหัตถการทางทันตกรรม

๑๔.๗ หลักและวิธีการสอน (Teaching Technique) ๑ (๑๖ -๐ - ๐)

กระบวนการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ หลักและวิธีการสอน การทำแผนการสอน และเทคนิคการพูดในชุมชน

๑๔.๘ ฝึกปฏิบัติทางทันตกรรม (Dental Health Service Practice) ๑ (๐ - ๐ -๖๔)

ฝึกปฏิบัติทางทันตกรรมเกี่ยวกับการให้ทันตสุขศึกษาในคลินิกทันตกรรม และ คลินิก well baby การฝึกปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยงานศัลยกรรมช่องปาก การตรวจฟันและคราบจุลินทรีย์ การตรวจสภาวะทางปริทันต์ การขูดหินน้ำลาย การเคลือบฟลูออไรด์ และการเคลือบหลุมร่องฟัน

(Dental Public Health for Health Personnel)

ความหมายและแนวคิดการทำงานทันตสาธารณสุข มาตรการวิชาการด้านทันตสาธารณสุข ระบาดวิทยาทางทันตสาธารณสุขเบื้องต้น ดัชนีวัดพื้นฐานด้านทันตสาธารณสุข การประเมินผลการทำงาน การศึกษาและดูงานการทำงานทันตสาธารณสุขของหน่วยงานภาครัฐ และการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ
